

# Vlada nacionalnega obupa



Novinarji v velikih medijih imajo vse večje težave, kako ljudem dopovedati, da so na volitvah izbrali **Marjana Šarca**, ko ga niso volili. Povrhu zdaj celo stranke z leve sredine nočejo več s Šarcem. Najprej mu je ta teden manjšo košarico dala Levica **Luke Meseca**. Potem pa ste se začeli puntati še stranki dveh nekdanjih premierov: **Alenke Bratušek** in **Mira Cerarja**. Šarec je zaplet povzel s sporočilom na spletnih omrežjih:

“SMC in SAB jemljeta termin manjšinska vlada dobesedno. Predlagam 1+5. LMŠ sama v koaliciji z močno podporo od zunaj. Septembra sledi ohladitev, morda bo koristilo.□”

## Težave pod preprogo poražencev volitev

Dva meseca po volitvah je s tem Šarec tam, kjer je bil ves čas: z velikimi mediji, ki jih obvladuje levi pol, sestavlja vlado nacionalnega obupa, ki bi jo poslanci podprli zaradi tega, ker jih je strah predčasnih volitev in pravega zmagovalca volitev. Ta zmagovalec volitev seveda ni Marjan Šarec, ki sestavlja vlado, s katero bodo zanesljivo velike težave: za njo bo množica na volitvah sesutih sredinskih in levičarskih strank, ki se že doslej, ko so imele ustavno večino, o ničemer resnem niso bile sposobne dogovoriti, razen o zlorabah oblasti, da bi se znebili Janeza Janše. Je pa tem strankam z mediji uspel kar velik met pred volitvami, da Janša s SDS ni dobil še veliko bolj odločne večine. Z nekaj majhnimi mediji, na katere ima vpliv, velikim sicer ni mogel parirati, a stopnja neprijetnosti, ki so jih morali zadnja leta vladajoči skriti pod preprogo, je bila izjemno široka in zaradi tega ima Šarec, ki je zaradi neizkušenosti in ne najbolj ustrezne izobrazbe slaba izbira za šefa vlade, še dodatne težave. Le ena od velikih stvari pod preprogo je NLB, kjer so pred volitvami prvaki levih strank javno prisegali, da ne bo prodaje, h kateri so se pred tem v času vlade **Alenke**

**Bratušek** v Bruslju sami zavezali in to tako, da lahko največjo banko, če je sami ne prodajo, Bruselj skoraj podari komurkoli. Zato takoj po volitvah vlada **Mira Cerarja** NLB nenadoma spet hitro prodaja. Podobno zahteven je projekt, kako pojasniti levo sredinski model privatizacij podjetij, ki je v tem, da na vso moč zagovarjajo državno lastništvo, najboljša podjetja pa prodajo sumljivim tajkunom z Balkana, Rusije ali Zahoda, ker se jim je sesuli domač sloj lastnikov kapitala, ki so ga ustvarjali iz svojih direktorjev državnih podjetij. Tako so z leve, denimo, prodali Mercator in to še bolj spornemu tajkunu kot so bili tisti, ki so Mercator prej poskušali obvladovati doma.

Tudi zaradi tega se je Levica Luke Meseca ob povabilu, naj vstopi v vlado, ki bo nadaljevala dvojno igro, ko eno govoriš, delaš pa povsem druge stvari, znašla v težavah. Izgubili bi verodostojnost med socialistično volilno bazo, če podprejo to sprenevedanje. Problem pa je, da je edina alternativa Janez Janša, s katerim so povsem nezdržljivi. Z idejami o izstopu iz Nata ali zamislimi o širokem državnem lastništvu podjetij, ki si ga še **Edvard Kardelj** ni upal zagovarjati, ne bo šlo. Pot, ki so jo na koncu (predvidljivo) izbrali, da ne bi šli v koalicijo in vlado, bi pa Šarca podpirali iz opozicije, sledi vzgledu **Zmaga Jelinčiča**, ko je omogočil mandatarstvo **Janezu Drnovšku** leta 1992 in 1996. A povsem enako ni. Takrat bi Jelinčič, če bi to bilo mogoče, takoj vstopil v vlado in koalicijo. Obratno pa si Mesec ne želi v vlado s politikom, ki je na državni ravni celo v primerjavi z mladim šefom Levice novinec brez izkušenj, kar zdaj opozarjajo tudi že veliki mediji, ki so pred volitvami molčali kot kakšne ribe sredi globokega morja.

## **Dimna zavesa za obračune z novinarji**

Precej brutalno pa je še naprej tudi v velikih medijih, kjer je še ostal kakšen novinar, ki po nazoru sodi na desno, kar kaže primer **Jožeta Možina** v zadnjem tednu. Po zahtevah iz vrha

Zveze borcev in SD direktorju televizije **Igorju Kaduncu**, da mora politično obračunati z Možino, ker je šefu vladne komisije za prikrita grobišča **Jožetu Dežmanu** omogočil predstaviti ugotovitve o povojnih zlorabah oblasti in partizanskih pobojih ujetnikov, Možini odkrito grozijo pred vhomom v stavbo televizije, varuhinja pravic gledalcev **Ilinka Todorovska** pa se je že odločila, da novinarska profesionalna pravila zahtevajo spraven odnos uredništva do povojnih pobojev ujetnikov, ki so greh zveze komunistov. "Oddaja ni bila zasnovana in izpeljana tako, da bi RTV Slovenija z njo prispevala k strpnemu družbenemu dialogu o travmatični preteklosti, s polnim zavedanjem odgovornosti in poslanstva, da ne pogloblja razdorov in nestrpnosti, ampak pomaga pri ustvarjanju soglasja, razumevanju in spravi," je Todorovska razglasila, kaj je po novem novinarstvo na javni RTV. Ni pa čisto jasno, kaj je sploh cilj teh sporočil. Bodo odstavili še najnovejšo uradnico **Manico Ambrožič**, kot so v začetku leta že **Jadranko Rebernik**, ker je s tem, ko je hrvaškemu pevcu Thompsonom omogočila, da odgovoril na očitke o tem, da je fašist in ustaš, ravnala po kodeksu novinarske etike in v dobro gledalcev in ne po političnih navodilih. Grožnje levičarskih aktivistov pred vrati v stavbo RTV so v primeru Možine lahko bolj učinkovite kot Todorovska: če si ne bo upal v službo in iz nje, so že dosegli, kar zahteva Turnšek.

Kaj se bo dogajalo, je prva napovedala **Svetlana Slapšak** v Večerih takoj po Možinovem intervjuju, z opisom: "Napadi na novinarje, odpuščanja, kjer je bilo mogoče, mobing, kjer odpuščanje ni bilo mogoče, rušenje ugleda in statusa izbrane žrtve, njegove družine in vsega, kar je bilo na poti..." Slapšakova je s tem sicer opisovala, kako bi naj pred desetletjem v medijih do novinarjev z leve ravnala prva vlada Janez Janša, a ni navedla imen teh takrat množično odpuščenih novinarjev. Ker jih ni bilo. V tistem času sem bil urednik Dela in odpustil nisem niti enega samega novinarja. So se pa brutalna odpuščanja številnih levičarskih novinarjev zgodila, ko je državi spet zavladala levica in se dogajajo še danes. Pa

ne govorim o nesrečnem uredniku STA iz časa vlade Janeza Janše, **Borutu Mešku**, ki se zaradi hude bolezni še braniti ni mogel, odpustil pa ga je direktor, ki si ga je nastavila leva vlada **Boruta Pahorja**. Meško ni bil levičar. Cel kup čisto dobrih novinarjev, ki nazorsko sodijo na levo, je bilo zadnja leta odpuščenih na Delu, ko ga je prevzel Kolektor **Stojana Petriča**. Med javno bolj znanimi, denimo, **Dejan Karba, Matija Grah, Marko Pečauer**... Zaposlili so nove, ki niso veliko boljši, ker nekdo pa mora delati. Bo pa še kup novinarjev izgubil službe v procesu združevanja Večera in Dnevnika, ki so ga napovedali lastniki teh dveh družb zadnji teden in najbrž tudi na Delu. Prodajne številke so neizprosne.

Možine se bodo pa na javni televiziji precej težje znebili, ker to ni zasebna družba in ker ravna prav. Do zločinov italijanskih fašistov in nemških nacionalnih socialistov med vojno ali naših komunistov po vojni, ni mogoče novinarsko pristopiti spravno: obsoditi jih moramo. Seveda pa imajo tudi tisti, to niso bili vsi partizani in tudi ne vsi komunisti, ki so ubijali in sistematično skrivali zločine, pravico predstaviti svojo plat medalje. Če novinarji naredijo pogovore z njimi, se zaradi tega ne odstavlja urednikov, kot so jih lani v primeru Thompson.

A položaj je zdaj tak, da šef zveze borcev **Tit Turnšek** namesto spravnega opravičila žrtvam in in njihovim svojcem za zločine, ki so jih zagrešili posamezni njegovi člani – ne pa kar vsi borci ali vsi komunisti – od direktorja **Igorja Kadunca** zahteva utišanje novinarja Možine, Ilinka Todorovska pa išče poti, kako bi izpeljali, da o nerodni preteklosti ne bi več govorili in da bi nekaj obesili Možini, ker je naredil najbolj običajno stvar na svetu: pogovor s šefom vladnega urada, ki se ukvarja z velikimi kupi trupel, ki so posejana po raznih luknjah, gozdovih in rudniških jaških. Po 30 letih od padca komunizma še točno število teh grobišč ni povsem znano, kar največ pove o prikrivanju tudi po spremembi režima.

## Nizkotnost neke profesorice

Jožeta Dežmana je Slapšakova v članku v Večeru takoj po objavi intervjuja z Možino ponižala z: "Ker sem nekajkrat imela na predavanjih že malce odcvetelega študenta Dežmana, lahko kot profesorica ocenim, da ni kazal več kot neuravnoteženo ambicijo, skromno znanje in pomanjkanje logike. In vse to sedaj gostuje na državni televiziji." Ocena kaže nizkotnost Slapšakove. Njena logika pojasnjevanja dogajanja v slovenskih medijih v istem članku pa je tako preprosta, da se človek res vpraša, kaj vse predava na slovenskih univerzah. Razlog vseh težav v medijih je zanjo, ker je Janša nekoč za krajši čas ogrožal popolno hegemonijo drugega pola. Dejanske probleme medijev in ravnanje brezobzirnih lastnikov kapitala, ki jim je šlo vedno le za njihove koristi in nič za časopise, Slapšakova povsem zgreši, a težave tej logiki povzročijo številke. Ko sem pred več kot desetletjem vodil Delo, se je padanje naklade po dolгих letih prvič nekoliko ustavilo in na koncu sredi leta 2007 se je prodaja celo povišala. Ko sem odstopil, je bilo povprečno prodanih okoli 65.000 izvodov časopisa dnevno. Konec lanskega leta 26.717. Od novega leta je objavljjanje podatkov ukinjeno. Saj si mislite, zakaj. Ker so podatki grozni. V tem času ni vladal Janša. Dnevnemu tisku se je zgodila katastrofa. In namesto, da bi analizirali realne probleme, levi mediji objavljajo politikantske razprave, da je za vse kriv Janša. Kot da ne bi javnost že vedela, da je to uradno pojasnilo na levi za vsak problem, ki so ga ustvarili in ga ne znajo rešiti. Zraven morda kvečjemu dodajo še, da potrebujejo več državnega (javnega) denarja.

Rešitev, ki jo bodo mediji dobili, če bodo poslušali Slapšakovo, bo novo lomastenje v slogu Šrota, ki je finančno oskubil Delo ali Kolektorja, le da zdaj v projektu združitve Dnevnika in Večera. Ta projekt so v času socializma mariborski funkcionarji in uredniki Večera ustavili, ker je bilo jasno, da v tem primeru štajerska prestolnica izgubi svoj glas: časopis z najdaljšo tradicijo v državi. A to, da se bo danes

zgodilo, kar v socializmu centralistom ni uspelo, nekako kar sodi k postavljanju Šarčeve vlade nacionalnega obupa, ki bo nekaj podobnega kot vodenja Dela, ko je največji časopis prevzel Kolektor Stojana Petriča iz Idrije in za odgovornega urednika, ki je množično odpuščal in na novo zaposloval novinarje, postavil **Gregorja Knafelca**, katerega edina resna kvalifikacija je bila, da je pred tem občasno že kaj malega napisal za tovarniški časopis Kolektorja.

V primerjavi s tem je županovanje Kamniku Marjana Šarca nadpovprečna kvalifikacija za vodenje vlade.

Ali bo ta vlada nastala, bo bolj jasno do konca tedna.

***Fotografija avtorja (na naslovni strani) je delo Polone Avanzo***